

RS AU § 234   Klimatneutrala Gotland som del av Viable cities 2025-2027

Ärendenummer: RS 2025/1241

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Gotland antogs i december 2024 som en av 48 kommuner i innovationsprogrammet *Viable Cities* med missionen om *Klimatneutrala städer – med ett gott liv för alla inom planetens gränser*. Inom ramen för programmet har *Klimatneutrala Gotland* etablerats som en lokal samverkansplattform för att påskynda klimatomställningen. Ett centralt verktyg i detta arbete är *Klimatkontrakt 2025/2026*, som konkretiserar respektive kommuns åtaganden kopplat till klimatomställning med syfte att tydliggöra planerade insatser och prioriteringar.

Klimatkontraktet innehåller tre obligatoriska åtaganden som kommunerna, genom att vara en del av *Viable Cities*, åtar sig att prioritera: 1. Styrning och ledning – *vi stärker vår förmåga och skapar mandat för att leda klimatomställningen*; 2. Klimatberäkningar – *vi arbetar på nya sätt med klimatberäkningar för bättre beslut, uppföljning och investeringar*; 3. Klimatinvesteringar – *vi omriktar och mobiliserar resurser för att finansiera klimatomställningen tillsammans*. Därtill finns det sju frivilliga åtaganden att lyfta in i klimatkontraktet för att stärka omställningsarbetet ytterligare. Utöver kommunernas åtaganden omfattar *Klimatkontrakt 2025/2026* även insatser från sex statliga myndigheter samt *Viable Cities*, som genom finansiering, kunskapsstöd, regelutveckling och samordning ska stödja kommunernas klimatomställning.

I *Klimatkontrakt 2025/2026* kan Gotland, likt övriga deltagande kommuner, ange vilka av de frivilliga åtaganden som ska prioriteras under det kommande året. Förvaltningen bedömer att åtagandena kopplade till medborgarengagemang, upphandling och inköp samt kommunikation är särskilt viktiga att lyfta, då de utgör grundläggande förutsättningar för att skapa delaktighet, förståelse och drivkraft i klimatomställningen – både hos medborgare, näringsliv och inom Region Gotland.

Klimatkontraktet är inte ett juridiskt bindande dokument, men det har en stark politisk och strategisk betydelse. Det fungerar som en gemensam viljeyttring och ett verktyg för att mobilisera resurser, skapa samsyn och driva på omställningen i riktning mot klimatneutralitet och ett gott liv för alla.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att Gotlands deltagande i *Viable Cities* mission för klimatneutrala städer utgör ett strategiskt viktigt initiativ för

att påskynda klimatomställningen på ön. Genom att delta i det nationella samarbetet stärks Gotlands möjligheter att ta del av kunskap, metoder och resurser som kan bidra till att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin *Vårt Gotland 2040*.

Klimatneutrala Gotlands insatser bedöms även vara i linje Region Gotlands koncerngemensamma mål och prioriteringar, särskilt vad gäller att främja en skyndsam energi – och klimatomställning. Därtill bidrar insatserna, som kommer att genomföras inom ramen för *Klimatneutrala Gotland*, till att främja den genomsnittliga minskningen av koldioxidutsläpp med 15% per år.

Klimatkontrakt 2025/2026 utgör ett viktigt strategiskt verktyg i detta arbete och bidrar till att tydliggöra prioriteringar, mobilisera resurser och skapa samsyn kring klimatomställningen. En framgångsrik klimatomställning förutsätter en ökad förståelse för omställningens nödvändighet samt en vilja att bidra till förändringen. Det är därför avgörande att skapa förankring, delaktighet och engagemang hos medborgare och näringsliv, såväl som politiker och tjänstepersoner, i omställningsprocessen.

Mot denna bakgrund bedömer förvaltningen de gemensamma frivilliga åtagandena avseende *Medborgarengagemang (9)*, *Upphandling och inköp (6)* och *Kommunikation (10)* som särskilt angeläget att prioritera i det fortsatta arbetet med *Klimatneutrala Gotland* under kommande period.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår regionstyrelsen att ta emot informationen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet fördras av Malena Bendelin, enhetschef och Sara Lundin, projektledare, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-07-01